

Dünyada Sosyal Bilgiler Öğretimi

Editörler: Cemil ÖZTÜRK · E. Özlem YİĞİT

Editörler: Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK - Prof. Dr. E. Özlem YİĞİT

DÜNYADA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

ISBN 978-625-6829-90-9

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ekim 2023, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Sosyal bilgiler farklı isimlerle olsa da dünya üzerindeki her devlette programlarda yer alan derslerden biridir. Bu ders, çocukları ve gençleri hem mevcut hem de gelecekteki yaşamlarına hazırlamasının yanı sıra vatandaşlık bilgi ve becerilerini kazandırıyor olması dolayısıyla önem taşımaktadır. Devletlerin varoluşlarını sürdürebilmeleri için aidiyet duygusuna sahip ve sorumluluklarını yerine getiren vatandaşlara gereksinim duymalarının bu derse güçlü bir temel oluşturduğunun söylenmesi mümkündür.

Bu kitap, dünyadaki farklı ülkelerde sosyal bilgiler bağlamında verilen derslerle nelerin hedeflendiğini ve bu hedeflere ulaşmak için nasıl bir içeriğin belirlenmiş olduğunu göz önüne sermeyi amaçlamaktadır. Kitapta, programlarına İngilizce olarak ulaşılabilen ya da yazarların o dilde çeviri yapabilecek yeterliliğe sahip olduğu ülkelerin seçilmiş olması tabii ki bir sınırlılık oluşturmaktadır. Ancak, ele alınan ülkelerin programlarının okuyucuya farklı devletler için de benzer araştırmaları yapmaları ve ülkeler arasında karşılaştırmalar yaparak dünyada sosyal bilgiler eğitime dair bir izlenim oluşturmaları için yol göstereceğine inanılmaktadır.

Ülkelerin sosyal bilgiler öğretim programları incelendiğinde her birinin yetiştirmek istediği insan modeline yönelik bir öngörüye ulaşmamız mümkün olabilmektedir. Siyasi yapıları, yaşam biçimleri, yaşadıkları ve çözmeye çaba harcadıkları sorunlar bu insandan, yani vatandaşlarından beklentilerini de şekillendirmektedir. Giderek küreselleşen günümüz dünyası dikkate alındığında vatandaşın sahip olması gereken kazanımların ulusal sınırları aşarak tüm dünyayı ilgilendiren konulara yönelmiş olduğu da dikkat çekmektedir. Ayrıca, ülkelerin yaşamış ve yaşamakta oldukları terör saldırıları, salgınlar, ekonomik krizler, sağlıkla ilgili problemler, vs. sosyal bilgiler derslerini ele alma biçimlerini etkilemektedir. Buna yönelik olarak da farklı kültürlere saygılı, hoşgörülü, problem çözme becerisine sahip, gerek bireysel gerekse ulusal yaşama yönelik konularda doğru kararlar alabilen, ekonomi konusunda temel bilgi ve becerilere sahip vatandaşların yetiştirilmesine ilişkin çabalar ön plana çıkmaktadır.

Sosyal bilgiler eğitimcilerinin geleceğin insanına ve bu insandan vatandaşlık bağlamında neler beklenmesinin bireysel, ulusal ve küresel olarak yararlı olacağına dair zihinlerini sürekli canlı tutmaları gerekmektedir. Bilim ve teknolojiye gelişmeler sadece fen bilimlerini değil sosyal bilimleri de hızla etkisi altına almaktadır. Bu nedenle ülkeler arası karşılaştırmaların bu yönde yaratıcı yaklaşımların ortaya çıkmasına ve dersin öğretimini etkili hale getirmeye yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

Okuyucuya kolaylık sağlaması ve bir düzen sunması için ülkelerin incelenmesinde belirli bir çerçeveden yararlanılmıştır. Bu kapsamda öncelikle ülkenin coğrafi (fiziki ve beşeri), ekonomik, siyasi ve tarihi özelliklerine değinilerek ülkeler hakkında genel bir bilgilendirme yapılmıştır. Ardından ülkenin eğitim sistemi ele alınmış ve sosyal bilgiler ya da benzer içeriğe sahip derslerin öğretim programları hedef ve içerik açısından ortaya konulmuştur. Öğretim programının diğer iki ögesi olan eğitim durumu ve ölçme ve değerlendirme ise bazı ülkelerde ayrı bir başlık olarak bazılarında da sonuç ve değerlendirme kısmında sunulmuştur.

Kitabın ortaya çıkmasında emeği olan yazarlarımıza çalışmamıza katkıları için teşekkürü borç biliriz. Kuram ve uygulama boyutlarında sosyal bilgiler öğretimi alanında çalışan herkese kitabın bir vizyon sunması dileklerimizle

Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK

Prof. Dr. E. Özlem YİĞİT

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK - Prof. Dr. E. Özlem YİĞİT

1. Bölüm: United States (Amerika Birleşik Devletleri)

Dr. Christopher T. Dague, Ph.D., University of The Citadel

ORCID No: 0009-0002-6725-5094

2. Bölüm: Almanya

Prof. Dr. Erdoğan KAYA, Anadolu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-3930-7937

3. Bölüm: Avusturya

Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-2433-350X

Dr. İlyas KARA, Amasya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4755-0037

4. Bölüm: Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölgesi

ALİ MERT TAŞKIN, Pamukkale Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7419-9292

Doç. Dr. FİSUN BOZKURT, Pamukkale Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9101-8422

5. Bölüm: Estonya Cumhuriyeti

Arş. Gör. YİĞİT CEBECİ, Sakarya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5066-345X

Doç. Dr. FİSUN BOZKURT, Pamukkale Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9101-8422

6. Bölüm: Fransa

Dr. Gökhan ÖNAL, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-2250-7254

7. Bölüm: İngiltere

Prof. Dr. E. Özlem YİĞİT, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-3362-3437

8. Bölüm: İsveç

Kibar AKTIN, Sinop Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6238-3500

9. Bölüm: İsviçre

Dr. İlyas KARA, Amasya Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4755-0037
Prof. Dr. Ali YILMAZ, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1810-943X

10. Bölüm: İtalya

Dr. Ahmet TOKMAK, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0002-3902-5825
Prof. Dr. Ali YILMAZ, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1810-943X

11. Bölüm: Japonya

Canan TUNÇ ŞAHİN, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0997-2124

12. Bölüm: Kanada

Dr. Öğr. Üyesi B. ARZU AKINCI, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-6641-5351

13. Bölüm: Pakistan

Prof. Dr. E. Özlem YIĞIT, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-3362-3437

14. Bölüm: Singapur

Doç. Dr. Mustafa ŞEKER, Yıldız Teknik Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-6397-0579

15. Bölüm: Greece (Yunanistan)

Kostas Therianos (Ph.D.)
Sociologist of Education, Secondary Education Teacher
Dionysios Gouvias (Ph.D.), Professor
University of the Aegean
ORCID No: 0000-0002-4571-9460

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

UNITED STATES (AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ)

Characteristics of the United States: Population, Economics, Politics, and Historical Developments	1
Overview of American Educational System	2
An Overview History of Social Studies Education in the United States	3
Social Studies Education in the 21st Century.....	4
Conclusion and Discussion.....	7
References	8

2. BÖLÜM

ALMANYA

Giriş.....	9
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	9
Tarihî Gelişim ve Politik Yapı	12
Eğitim Sistemi	16
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı.....	18
Sosyal Bilgiler Dersinin Almanyadaki Gelişim Süreci	18
Alman Eğitim Programlarında Sosyal Bilgiler Kavramı ve Dersin Tasarımı.....	22
Programın Genel Özellikleri	27
Programın Yapısı ve Temel Öğeleri.....	31
Değerlendirme ve Sonuç	41
Kaynakça.....	45

3. BÖLÜM

AVUSTURYA

Giriş.....	47
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	48
Tarihsel Gelişimi ve Siyasi Yapı	50
Eğitim Sistemi	52
Sosyal Bilgiler Öğretim Programı	55

Programın Genel Özellikleri.....	55
Değerlendirme ve Sonuç	75
Kaynakça.....	78

4. BÖLÜM

ÇİN HALK CUMHURİYETİ HONG KONG ÖZEL İDARİ BÖLGESİ

Giriş.....	79
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	80
Tarihi Gelişim ve Siyasi Yapı.....	82
Eğitim Sistemi.....	83
Vatandaşlık ve Sosyal Gelişim Dersi Öğretim Programı.....	86
Programın Yapısı ve Temel Öğeleri.....	86
Tartışma ve Sonuç	97
Kaynaklar	101
Ek 1.....	103

5. BÖLÜM

ESTONYA CUMHURİYETİ

Giriş.....	111
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	114
Eğitim Sistemi.....	119
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı.....	125
Programın Genel Özellikleri.....	125
Programın Yapısı ve Temel Öğeleri.....	129
Öğrenme-Öğretme Süreci.....	147
Ölçme ve Değerlendirme	149
Değerlendirme ve Sonuç	151
Kaynakça.....	153

6. BÖLÜM

FRANSA

Giriş.....	155
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	156
Tarihi Gelişim ve Siyasi Yapı.....	156
Eğitim Sisteminin Tarihi Gelişimi.....	156
Günümüz Fransa Eğitim Sistemi.....	158

Okulöncesi Eğitim.....	158
Zorunlu Eğitim.....	159
Lise Eğitimi	160
Yükseköğretim.....	160
Fransa Sosyal Bilgiler Eğitimi	161
Fransada Vatandaşlık, Tarih ve Coğrafya Eğitiminin Tarihi Gelişimi	161
Etik ve Vatandaşlık Dersi	163
Tarih ve Coğrafya Dersi	167
Sonuç ve Tartışma	174
Kaynakça.....	175

7. BÖLÜM İNGİLTERE

Giriş	177
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	179
Tarihî Gelişim ve Siyasî Yapı.....	180
Eğitim Sistemi	180
Sosyal Bilgiler Öğretim Programı	182
Öğretim Programları	184
Tarih.....	189
Değerlendirme ve Sonuç	194
Kaynakça	200

8. BÖLÜM İSVEÇ

Giriş.....	205
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	205
Tarihî Gelişim ve Siyasî Yapı	208
Eğitim Sistemi.....	209
Eğitim Sisteminin Aşamaları.....	212
Zorunlu Okul Programı	220
Zorunlu Okul Programının Genel Özellikleri	220
Sosyal Bilgiler, Tarih, Coğrafya, Vatandaşlık ve Din Dersi Öğretim Programları.....	222
Sonuç.....	254
Kaynakça.....	255

9. BÖLÜM İSVİÇRE

Giriş.....	257
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	258
Tarihsel Gelişimi ve Siyasi Yapı	260
Eğitim Sistemi.....	262
Sosyal Bilgiler Öğretim Programı	265
Programın Genel Özellikleri.....	265
Değerlendirme ve Sonuç	274
Kaynakça.....	276

10. BÖLÜM İTALYA

Giriş.....	277
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	278
Tarihsel Gelişimi ve Siyasi Yapı	280
Eğitim Sistemi.....	283
Sosyal Bilgiler Öğretim Programı	289
Programın Genel Özellikleri.....	289
Değerlendirme ve Sonuç	306
Kaynakça.....	308

11. BÖLÜM JAPONYA

Giriş.....	311
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	313
Tarihî Gelişim ve Siyasî Yapı.....	314
Eğitim Sistemi.....	315
Japon Ulusal Öğretim Programı ve İlköğretim İkinci Kademe Sosyal Bilgiler Öğretim Programı	324
Programın Temel Özellikleri	324
Uluslararası Eğitiminin ve Sosyal Bilgiler Eğitiminin Amaç ve Hedefleri	326
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı	329
Kazanım Alanı: Çok kültürlü Toplum.....	329
Japon Ulusal Eğitim Programı İçinde Sosyal Bilgiler ve Sosyal Bilgilerle İlişkili Derslerin İçeriği.....	332
Değerlendirme ve Sonuç	338
Kaynakça.....	339

12. BÖLÜM KANADA

Giriş.....	343
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	343
Tarihî Gelişim ve Sosyal Yapı.....	344
Eğitim Sistemi	345
Alberta Eyaleti Sosyal Bilgiler Programı	347
Programın Genel Özellikleri.....	347
Programın Vizyonu.....	348
Programın Misyonu	348
Programın Temel Yaklaşımı.....	348
Programın Yapısı ve Temel Öğeleri.....	349
Değerlendirme ve Sonuç	361
Kaynakça.....	362

13. BÖLÜM PAKİSTAN

Sosyal Bilgiler Öğretim Programı	367
Programın Amacı	368
Programın Vizyonu	368
Programın Misyonu.....	368
Programın Hedefleri	368
Programın Amaçları	369
Programın Kapsamı	370
Programın Temaları	371
Değerlendirme ve Sonuç	382
Kaynakça.....	384

14. BÖLÜM SİNGAPUR

Giriş.....	387
Ülkenin Coğrafi Özellikleri	388
Tarihî Gelişim ve Siyasî Yapı.....	389
Eğitim Sistemi	390
Singapur Eğitim Sisteminin Felsefî İşlevleri	390
Sosyal Bilgiler Öğretim Programı	392
Sosyal Bilgiler Felsefesi.....	392

Sosyal Bilgiler İlköğretim ve Eğitimin İstenen Sonuçları	397
İlköğretim Sosyal Bilgiler ve 21. Yüzyıl Yeterlilikleri	398
Ölçme ve Değerlendirme	408
Değerlendirme ve Sonuç	409
Kaynakça.....	410

15. BÖLÜM

GREECE (YUNANİSTAN)

Geographical Characteristics of the Country: Geographical Structure (Topography), Population, Economics, Historical Developments and Political Structure	411
Education System of the Country (general characteristics)	411
Social Studies in Greek Schools	412
Conclusion and Discussion	419
References.....	420
Editörler ve Yazarlar Hakkında.....	421

1. BÖLÜM

UNITED STATES (AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ)

Dr. Christopher T. Dague, Ph.D., University of The Citadel
ORCID No: 0009-0002-6725-5094

Characteristics of the United States: Population, Economics, Politics, and Historical Developments

The history of United States begins with Anglo-European colonization beginning in the 15th century. In 1776, the original thirteen colonies declared its independence from Great Britain, paving the way for the American War for Independence. Following the colonists' victory, the United States was recognized as a new nation in 1783 with the signing of the Treaty of Paris. Since the 18th century, 37 new states were added to the union, leading to 50 states in total.

As a result of political and economic expansion across North America over the last two centuries, the United States is bordered completely in the north by Canada and partially in south by Mexico. According to the Central Intelligence Agency (2023), the population is closing in on 340 million people. American English is the predominant language spoken in the United States with the number of native Spanish speakers rapidly rising. The United States is one of the world's largest importers and exporters with a real GDP of \$21.132 trillion, based on a 2021 estimate (CIA, 2023). It is host to a variety of agriculture products to include: wheat, sugar cane, poultry, potatoes, cotton, and pork. In addition, it is highly diversified in terms of its industries. It is known for its production of steel, motor vehicles, electronics, and chemicals.

Politically, the United States identifies as a constitutional federal republic. At the federal level, there are three branches of government (e.g., executive, legislative, and judicial). The head of state is the President of the United States. The President serves a four-year term but is not allowed to serve more than two terms. This change was made in 1951 with the 22nd Amendment to the Constitution. This was in response the controversy of President Roosevelt's four elected terms. The legislature is comprised of the United States Congress. It is bicameral in nature

and made up of the Senate (100 members) and the House of Representatives (435 members). Senators serve six-year terms while members of the House serve two-year terms. There are no term limits for either. The judicial branch is represented by the Supreme Court which is made up of nine justices who serve lifetime appointments.

Overview of American Educational System

As a result of the complexity that exists, attempting to provide a detailed overview of the American educational system is one that would be too lofty of goal for a chapter of this length. Historically, the United States has been enriched by a variety of worldly philosophies dating as far back as classical Greece and Rome. In the 19th century, in response to significant political, social, and economic changes, a movement developed to promote common schooling for all children. Often credited for spearheading the Common School Movement, Horace Mann believed that the stability and harmony of the republic was dependent on an educated population. Building on the ideas of Thomas Jefferson, Mann “argued that public education was necessary for a democratic society...believ[ing] citizens needed to be literate to vote and to participate intelligently in the processes of republican government” (Ornstein & Levine, 2008, p. 133).

Currently, the American educational system might best be described as deeply compartmentalized at the national, state, and local levels. This balance of power related to what is taught, and to whom, presents a near-perpetual state of contention among various stakeholders and their respective interests. As Eisner (2001) pointed out over two decades ago, “America is one of the few nations in which responsibility for schools is not under the aegis of a national ministry of education” (p. 367). While the United States has a federal agency in the form of the U.S. Department of Education, there are rights and powers that are predominantly wielded in the hands of stakeholders at the state and local levels.

This compartmentalized and segmented approach presents an overarching authority in the U.S. Department of Education along with fifty state-drive departments of education. As a result, it is possible for educational policy to be shaped at the federal, state, and local levels. This has, at times, led to a politicization and polarization of educational policy that can vary dramatically from state-to-state and region-to-region. As expected, such a framework creates significant impediments to any sort of national standardization of curriculum and instruction.